

İlgili Kanun / Madde
2829 S. HBHK. /4

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2020/4864

Karar No. 2021/5424

Tarihi: 15/04/2021

- HİZMETLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ
- HİÇBİR KURUMDAKİ HİZMETLERİN TEK BAŞINA AYLIK BAĞLANMASINA YETMEDİĞİ DURUMLARIN SAKINCALARINI GİDERME AMACIYLA HİZMET BİRLEŞTİRİLMESİ KURUMUNUN GETİRİLDİĞİ
- BAZI SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINDA GEÇEN HİZMET SÜRELERİNİN TOPLAMININ TEK BAŞINA AYLIK BAĞLANMASINA YETERLİ OLDUĞU DURUMLARDA DİĞER KURUMLARDA GEÇEN SÜRELERİN SİGORTALI İSTEMEDİKÇE BİRLEŞTİRİLMESİNİN ZORUNLU OLMADIĞI
- HİZMETLERİN BİRLEŞTİRİLMESİNE GEREK OLMADAN 506 SAYILI YASAYA TABİ HİZMETLERİN TEK BAŞINA ÖLÜM AYLIĞI BAĞLANMASINA YETTİĞİ DURUMLARDA HİZMET BİRLEŞTİRİLMESİNE ZORLANA-MAYACAĞI

ÖZETİ: Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkındaki 2829 sayılı Kanunun amacı; hiçbir Kurumdaki hizmeti tek başına aylık bağlanmasına yeterli olmayan sigortalı ya da hak sahiplerine, değişik Kurumlardaki hizmet süreleri birleştirilmek suretiyle aylık bağlanmasını sağlamak, bu suretle değişik Kurumlardaki hizmetlerin ziyan olmasını önlemek olup, bazı Sosyal Güvenlik Kurumlarında geçen hizmet süreleri toplamının tek başına aylık bağlanmasına yeterli

olması halinde; diğer Kurumlarda geçen hizmetlerin birleştirilmesinde; sigortalının ya da hak sahibinin iradesinin de bu yönde olması koşuluyla zorunluluk bulunmamaktadır.

Belirtilen açıklamalar ışığında, davacıların hizmet birleştirilmesine gerek olmadan 506 sayılı Kanun kapsamında ölüm aylığına hak kazandıkları ve hizmet birleştirmesine zorlanamayacakları ortadadır. Bu nedenle Kurumca doğrudan 506 sayılı Kanuna göre bağlanan aylıkların iptalinin söz konusu olamayacağı, davalı Kurumun 1479 sayılı Kanuna göre bağladığı ve fazladan ödediği ölüm aylıklarının da Kurumca tahsil edilebilir olduğu belirgindir.

Yukarıda açıklanan bu ilkeler doğrultusunda değerlendirme yapılarak sonuca gidilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması hatalıdır.

DAVA: Dava, Kurum sigortalısı M. Y'nin vefatından dolayı hak sahibi davacılara Bağ-Kur'dan ve SSK'dan ayrı ayrı maaş bağlanmasına istinaden, 5510 sayılı Kanununun 96/a bendi gereğince yersiz ödemelerin iadesi hakkındaki Kurum işleminin iptali ile davacıların davalı Kuruma borçlu olmadıklarının tespiti istemine ilişkindir.

İlk Derece Mahkemesince, hükümde belirtilen gerekçelerle davanın reddine dair verilen karara karşı davacılar vekili tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesince verilen kararın, davacılar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Candan Sezen Pekmez tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

I-İSTEM

Davacılar vekili, müvekkillerinin miras bırakanı M. Y'nin 28/06/1994 tarihinde trafik kazası sonucunda öldüğünü, bu nedenle davalı kurum tarafından hak sahiplerine iş görememezlik aylığı ve yetim aylığı bağlandığını, ödemeleri halen devam eden anne H. Y. ve kızı M. Y ile şartlar gereği ödemesi kesilen M. Y. ve O. Y'nin adreslerine davalı Kurumca 24/02/2015 tarihli yazılar gönderilerek 3/321477814 tahsisli ödemenin iptal edildiğinin, ayrıca 24/12/2014-23/05/2015 tarihleri arası her biri için yapılan ödemelerin yersiz ödeme kapsamında faizi ile birlikte takip ve tahsil edileceğinin bildirildiğini, 25/03/2015 tarihinde yapılan itiraz üzerine itirazın reddine karar verildiğini, ayrıca H. Y. ile M. Y'a ödenen aylıklardan

1/4 de kesinti yapıldığını, 3/321477814 tahsis numaralı ödemeler ile 3/119991 tahsis numaralı ödemelerin niteliği itibariyle birlikte değerlendirilemeyeceğini, ilkinin trafik kazası sonucu bağlanan iş görememezlik geliri, diğerinin ise sigortalı çalışmaları nedeniyle hak sahiplerine bağlanan ödemeler olduğunu, olay tarihinde yürürlükte olan 506 sayılı Kanunun 99. maddesi gereğince 5 yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğunu, yine faiz yürütülmesinin hatalı olduğunu, aylıklardan kesinti yapılmasının hukuka aykırı olduğunu belirterek 3/32110477814 numaralı tahsisin Habibe Yangın ve Mine Yangın için devamına, hak sahiplerinden geriye doğru istenen faizlerin iptaline, neticede kesintilerin de iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II-CEVAP

Davalı Kurum vekili; yasal mevzuat gereğince Kurumca hak sahiplerine son 7 yıllık fiili hizmet süresi nazara alınmadan hizmet sürelerinin sonuncusunun tabi olduğu kurumca kendi mevzuatına göre aylık bağlanıp ödendiğini, davacılara 1479 sayılı Kanuna göre aylık bağlanması gerektiğinden 3/477814 numaralı dosyadan bağlanan ölüm aylığının iptal edildiğini, Kurum işlemlerinin 5510 sayılı Kanun başta olmak üzere hukuka ve mevzuata uygun olduğunu belirterek haksız ve yasal dayanaktan yoksun davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III-MAHKEME KARARI

A-İLK DERECE MAHKEME KARARI

"Davacının davasının reddine" karar verilmiştir.

B-BAM KARARI

"Kocaeli 2. İş Mahkemesi'nin 28/03/2018 tarihli, 2015/189 Esas - 2018/88 Karar sayılı kararı usul ve esas yönünden hukuka uygun bulunduğundan davacılar vekilinin istinaf başvurusunun 6100 sayılı Yasanın 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine," karar verilmiştir.

IV-TEMYİZ KANUN YOLUNA BAŞVURU VE NEDENLERİ:

Davacılar vekili, hukuka aykırı olduğunu beyanla kararın bozulmasını istemiştir.

V-İLGİLİ HUKUK KURALLARI VE İNCELEME:

Davacıların mirasbırakanı M. Y'ın 2928 sayılı Kanuna göre ölüm tarihi itibariyle 1479 sayılı Kanuna tabi olduğu ve bu durumda 2928 sayılı Kanunun 8/son fıkrası gereğince ölüm aylığının 1479 sayılı Kanun kapsamında bağlanması gerektiği gerekçeleriyle davalı Kurumca davacılar 506 sayılı Kanun kapsamında bağlanan ölüm aylıkları iptal edilerek, borç çıkarılması üzerine eldeki dava açılmıştır.

Dosyadaki kayıt ve belgelerin incelenmesi neticesinde; davacıların murisi M. Y'ın 28/06/1994 tarihinde vefat ettiği, sigortalı murisin 01/04/1981-24/07/1987 tarihleri arasında 4/1-(a) bendi kapsamında 2219 gün hizmetinin bulunduğu, davacıların 29/09/1994 tarihinde Kuruma ölüm aylığı başvurusunda buldukları, Kurumca davacıların ölüm aylığı talebi kabul edilerek 01/07/1994 tarihinden

İtibaren 506 sayılı Kanunun 66/c bendi gereğince aylık bağlandığı, bu defa davacıların 10/08/1995 tarihinde Bağ-Kur ölüm aylığı talebiyle Kuruma başvuruları üzerine, davacıların miras bırakanı Mithat Yangın'ın 20/04/1982-26/12/1983, 10/10/1988-15/08/1990 ve 01/12/1993-02/05/1994 tarihleri arasında 1479 sayılı Kanuna tabi olarak geçen hizmetlerinin 3 yıl 11 ay 12 gün olduğu anlaşılmalı 3/119991 tahsis numarası ile davacılar 01/07/1994 tarihinden itibaren 1479 sayılı Kanunun 41. maddesine eklenen 2229 sayılı Kanunun 18/a maddesi gereğince Bağ-Kur aylığı bağlandığı anlaşılmaktadır. Daha sonra davalı Kurum kayıtlarının tetkikine göre davacılar 3/119991 tahsis numarası ile miras bırakanın en son çalışmasına göre Bağ-Kur aylığı bağlandığı, ancak 4/1-(a) kapsamında da hak sahiplerine gelir bağlandığı tespit olunarak 09/11/2015 ve 1238 sayılı güncelleme formu ile davacıların 03/0477814 tahsis numaralı 4/1-(a) kapsamındaki gelirden, 2829 sayılı Kanuna göre son 1260 gün 4/1-(a) bendi kapsamında geçmediğinden, 23/09/1995 tarihi itibarıyla çıktıklarının düzenlendiği ve 24/12/2004-23/02/2015 tarihleri arasında davacılar hakkında yersiz ödeme borcu çıkarıldığı dosya kapsamından anlaşılmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkındaki 2829 sayılı Kanunun amacı; hiçbir Kurumdaki hizmeti tek başına aylık bağlanmasına yeterli olmayan sigortalı ya da hak sahiplerine, değişik Kurumlardaki hizmet süreleri birleştirilmek suretiyle aylık bağlanmasını sağlamak, bu suretle değişik Kurumlardaki hizmetlerin ziyan olmasını önlemek olup, bazı Sosyal Güvenlik Kurumlarında geçen hizmet süreleri toplamının tek başına aylık bağlanmasına yeterli olması halinde; diğer Kurumlarda geçen hizmetlerin birleştirilmesinde; sigortalının ya da hak sahibinin iradesinin de bu yönde olması koşuluyla zorunluluk bulunmamaktadır.

Belirtilen açıklamalar ışığında, davacıların hizmet birleştirilmesine gerek olmadan 506 sayılı Kanun kapsamında ölüm aylığına hak kazandıkları ve hizmet birleştirmesine zorlanamayacakları ortadadır. Bu nedenle Kurumca doğrudan 506 sayılı Kanuna göre bağlanan aylıkların iptalinin söz konusu olamayacağı, davalı Kurumun 1479 sayılı Kanuna göre bağladığı ve fazladan ödediği ölüm aylıklarının da Kurumca tahsil edilebilir olduğu belirgindir.

Yukarıda açıklanan bu ilkeler doğrultusunda değerlendirme yapılarak sonuca gidilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması hatalıdır.

Bu maddi ve hukuki olgular göz önünde bulundurulmaksızın, mahkemece eksik araştırma ve yanılgılı değerlendirme sonucu, yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hâlde, davacılar vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesinin istinaf başvurusunun esaslanarak reddine ilişkin kararının kaldırılarak İlk Derece Mahkemesince verilen hüküm bozulmalıdır..

SONUÇ: İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesi kararının HMK'nın 373/1 maddesi gereği kaldırılarak, temyiz edilen ilk derece mahkemesi hükmünün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine 15/04/2021 gününde oybirliğiyle karar verildi.